C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1a-232/2023 ***Prima instanță:*** Judecătoria Soroca sediul Central

1-22169928-03-1a-17032023 *Judecător*: Ghenadie Purici

D E C I Z I E

în numele Legii

13 mai 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,

În componența :

Președintele ședinței de judecată, judecătorul Ion Talpa

Judecătorii Oxana Mironov

Ecaterina Arseni

Grefier Valeria Dioneac

Cu participarea :

Procurorului Valeriu Dubăsari

Avocaților Dumitru Buliga și Elena Vlas

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel, apelul procurorului în Procuratura raionului Soroca Tatiana Andronic, apelul avocatului Alexandr Olșanski în interesele inculpatului Mitrofan Constantin și apelul avocatului Igor Grosu interesele părții vătămate Ardovan Marius, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Central din 17 februarie 2023, în cauza penală privind condamnarea lui:

Mitrofan Constantin, a.n. ***** c/p *****, originar din sat. *****, domiciliat *****, studii medii incomplete, ne căsătorit, ne angajat în câmpul muncii, ne supus serviciului militar, anterior ne judecat;

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 175 alin. (1) Cod penal al RM,-

Termenele de judecare a cauzei:

Instanța de fond: 21.12.2022-17.02.2023;

Instanța de apel: 17.03.2023-13.05.2025.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 17 februarie 2023, Mitrofan Constantin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 175 alin. (1) Cod penal al RM, și în baza acestei Legi cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și 6 (șase) luni.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate față de Mitrofan Constantin pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune îndreptățind prin comportare exemplară încrederea ce i s-a acordat.

Cerința acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului minor Mitrofan Constantin a cheltuielilor de judecată în mărime de 1 990, 00 (una mie nouă sute nouăzeci) lei, a fost respinsă.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond a constatat că, Mitrofan Constantin la 24.04.2021, în jurul orelor 15:00, aflând-se în sera de pe teritoriul Centrului Multifuncțional ,,Baștina" a Serviciului Social gestionat și coordonat de către Asociația Obștească ,,Concordia Proiecte Sociale", amplasat în sat. Cosăuți r-nul Soroca, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, având scopul obținerii unei satisfacții sexuale, știind cu certitudine că, minorul Ardovan Marius, a. n. 20.07.2011 nu a împlinit vârsta de 16 ani, a săvârșit cu acesta acțiuni cu caracter sexual, constând în exhibare și atingeri indecente".

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Mitrofan Constantin întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 175 alin. (1) Cod penal al RM – acțiunile cu caracter sexual consimțite, săvârșite cu bună știință cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani.

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul în Procuratura raionului Soroca Tatiana Andronic a contestat-o cu apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei şi pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Mitrofan Constantin să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art.172 alin.(3) lit. a) Codul penal cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu ispășirea în Centru de detenție pentru minori şi tineri. Termenul pedepsei urmând a fi calculat din momentul reținerii lui Mitrofan Constantin. Încasarea de la inculpatul Mitrofan Constantin, prin intermediul tutelei/curatelei Mitrofan Penteli, în beneficul statului cheltuielile judiciare în suma totală de 1990 lei, efectuarea examinărilor medicale conform raportului de constatare şi raportului de expertiză judiciară a părții vătămate.

În motivarea apelului s-a invocat că instanța de judecată nu a stabilit just circumstanțele cauzei şi incorect a recalificat acțiunile inculpatului Mitrofan Constantin din prevederile art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal în art. 175 alin.(1) Cod penal, fără a ține cont de următoarele circumstanțe importante din speța dată şi probate în ședința de judecată şi anume că, inculpatul cunoștea faptul că victima Ardovan Marius este minor şi că nu are vârsta de 14 ani, inculpatul a profitat de imposibilitatea victimei de a se apăra şi de a-şi exprima voința în virtutea vârstei fragede şi a faptului că, reieșind din particularitățile psihologice de vârstă, Ardovan Marius avea capacitatea de a percepe doar latura exterioară a evenimentelor produse, fără să înțeleagă pe deplin caracterul şi conținutul acțiunilor, care au fost comise fată de el.

Mai mult din declarațiile părții vătămate minore Ardovan Marius, audiat în condiții speciale şi a martorilor, audiați în ședința de judecată, a fost constatat faptul că, inculpatul cunoștea vârsta victimei, la fel acesta fizic este mai dezvoltat de către victimă şi a profitat de acest fapt, comunicând părții vătămate că în caz că aceasta nu-i va satisface pofta sexuală în formă perversă, î-l va bate, acțiune percepută de partea vătămată ca reală, astfel profitând de incapacitatea victimei de a se apăra şi de a-şi exprima voința.

La fel, instanța eronat a concluzionat că, ”Mitrofan Constantin a săvârșit cu Ardovan Marius acțiuni cu caracter sexual constând în exhibare şi atingeri indecente”, pe când de fapt scopul inculpatului a fost săvârșirea acțiunilor cu caracter sexual neconsimțite, comise cu bună știință asupra unei persoane care nu a atins vârsta de 14 ani.

De asemenea, inculpatul a atentat la inviolabilitatea sexuală a unei persoane minore, de până la 14 ani, care în virtutea particularitățile psihologice de vârstă nu avea posibilitatea deplină de a percepe acțiunile întreprinse în privința sa de către inculpat, de a opune rezistență, de a se apăra şi de a-şi exprima voinţa.

La caz, art.132^2 alin.(3) Cod penal definește că, se consideră neconsimțit actul sexual sau acțiunea cu caracter sexual care este însoțită de o constrângere fizică sau psihică, aplicată victimei ori altei persoane, sau în care se profită de imposibilitatea persoanei de a se apăra sau de a-şi exprima voința.

În acest sens, se concluzionează că prezența elementelor infracțiunii art.175 alin.(1) Cod penal, acțiunile cu caracter sexual consimțite, expres prevede faptul că, aceste acțiuni trebuie să fie comise cu consimțământul victimei.

Faptul că, martorul Nina Zagaevschi a declarat instanței că, în discuție cu victima minoră Ardovan Marius, acesta i-ar fi declarat că, fapta s-a produs la inițiativa lui, nu poate servi ca circumstanță de apreciere a faptului că, acțiunile cu caracter sexual comise în privința lui de către inculpatul Mitrofan Constantin, au fost consimțite. Or, partea vătămată în virtutea vârstei sale, care la 24 aprilie 2021, în momentul comiterii infracțiunii nici nu a avea împlinită vârsta de 10 ani, nu-şi putea da seama de fapt ce acțiuni se întreprind în privința sa, nu că să-şi mai exprime şi consimțământul la astfel de acțiuni.

Astfel, se conchide că din probele acumulate şi prezentate în instanța de judecată rezultă faptul că, acțiunile lui Mitrofan Constantin sunt cuprinse în art.172 alin. (3) lit. a) Cod penal - acțiuni cu caracter sexual neconsimțite care au fost săvârșite cu bună știință asupra unei persoane care nu a atins vârsta de 14 ani.

La individualizarea pedepsei, urmează a se ține cont de personalitatea inculpatului, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu este angajat în câmpul muncii, nu are la întreținere persoane în etate, neprezentarea în instanța de judecată, cât şi atitudinea nepăsătoare a ultimului fată de infracțiunea comisă şi consecințele acesteia, iar pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, ar fi una echitabilă şi va preveni comiterea de noi infracțiuni de agest gen atât din partea inculpatului, cât şi din partea altor persoane.

În subsidiar, se relevă că instanța nemotivat a respins solicitarea de a încasa de la Mitrofan Constantin cheltuielile judiciare în suma totală de 1990 lei, pentru efectuarea examinărilor medicale conform raportului de constatare şi raportului de expertiză judiciară a părții vătămate, or, în conformitate cu prevederile alin.(3) al art.229 Codul de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, în speță se relevă lipsa circumstanțelor care ar permite trecerea lor în contul statului, or, până la atingerea majoratului de către inculpat, asupra ultimului a fost instituită tutelă/curatelă din partea fratelui Mitrofan Penteli.

Concomitent, sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 17 februarie 2023 a fost contestată cu apel de către avocatul Alexandr Olșanski în interesele inculpatului Mitrofan

Constantin, prin care s-a solicitat casarea parțială a sentinței și adoptarea unei noi hotărârii de achitare a lui Mitrofan Constantin din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În susținerea poziției respective s-a relatat acordul cu poziția instanței în lipsa în acțiunile lui Mitrofan Constantin a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 172 Cod penal, însă consideră că nu a fost probată recalificarea acțiunilor inculpatului în baza prevederilor art. 175 alin. (1) Cod penal, or, inculpatul în ședință de judecată nu a fost prezent, fiind anunțat în căutare, iar în cadrul urmăriri penale fiind audiat în calitate de bănuit și învinuit nu și-a recunoscut vina și a declarat că nu a comis crima imputată.

De asemenea, sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 17 februarie 2023 a fost contestată cu apel de către avocatul Igor Grosu interesele părții vătămate Ardovan Marius prin care a solicitat casarea sentinței și recunoașterea vinovăției inculpatului Mitrofan Constantin în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal cu aplicarea unei pedepsei echitabile.

În susținerea apelului s-a menționat că instanța nu a reținut circumstanțele importante pe caz, precum declarațiile părții vătămate Ardovan Marius date în condiții speciale, nu a supus criticii declarațiile martorului Zagaevschi Nina, iar în opinia apărării probele examinate în cadrul cercetării judecătorești au demonstrat faptul abuzului față de partea vătămată, profitând de neputința acestuia de a se autoapăra, urmând ca acțiunile inculpatului să fie încadrate în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Acte de procedură:

Conform fișei de repartizare a dosarelor din 17.03.2023, cauza respectivă a fost repartizată în mod aleatoriul judecătorului Dumitru Pușca, în componența completului Ala Rotaru (președinte) și Angela Revenco (judecător).

Prin încheierea președintelui Curții de Apel Nord din 26.12.2024, în legătură cu acceptarea cererilor de demisie a judecătorilor Dumitru Pușca, Ala Rotaru și Angela Revenco s-a dispus redistribuirea cauzei respective prin intermediul PIGD cu respectarea principiului distribuirii aleatorii unui alt complet de judecată din cadrul Colegiului penal al Curții de Apel Nord sau judecătorilor suplineați.

Astfel, conform fișei de repartizare repetată a dosarelor **din 27.12.2024**, cauza respectivă a fost redistribuită în mod aleatoriul judecătorului Oxana Mironov, în componența completului Ion Talpa (președinte) și Ecaterina Arseni (judecător).

Argumentele părților:

Acuzatorul de stat în persoana procurorului Valeriu Dubăsari în fața instanței de apel a pledat pentru admiterea apelurilor declarate, din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței Judecătoriei Soroca sediul Central din 17 februarie 2023, și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, din motivul încălcării procedurii legale de citate a inculpatului.

În fața instanței de apel avocatul Dumitru Buliga, acționând în interesele inculpatului Mitrofan Constantin a pledat pentru admiterea apelurilor din motivele invocate de către procuror.

În ședință de judecată inculpatul Mitrofan Constantin a susținut poziția părții apărării.

În ședința instanței de apel avocatul Elena Vlas acționând în interesele părții vătămate minore Ardovan Marius, a pledat pentru admiterea apelului declarat în interesele părții vătămate, din motivele invocate.

Partea vătămată minoră Ardovan Marius și reprezentantul legal al acestuia Ardovan Olesea, fiind legal citați, în ședință de judecată nu s-au prezentat din motive necunoscute, iar ținând cont de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, Colegiul penal a considerat posibilă examinarea apelurilor în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de apel:

Verificând legalitatea verdictului contestat în raport cu materialele cauzei penale, ascultând pledoariile participanților procesului penal, Colegiul penal consideră necesar de a admite apelul procurorului în Procuratura raionului Soroca Tatiana Andronic, apelul avocatului Alexandr Olșanski în interesele inculpatului Mitrofan Constantin și apelul avocatului Igor Grosu interesele părții vătămate Ardovan Marius, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Central din 17 februarie 2023, inclusiv din alte motive decât cele invocate, cu casarea integrală a sentinței și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art.415 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casează sentinţa primei instanţe şi dispune rejudecarea de către instanţa a cărei hotărâre a fost anulată numai în cazul când **nu a fost citat inculpatul**, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, i-a fost încălcat dreptul la apărare sau au fost încălcate prevederile art.30, 33–35. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată.

La acest capitol, Colegiul penal reține că judecarea unei cauze penale cu nerespectarea normelor de procedură penală, norme ce au un caracter imperativ, duce la nulitatea hotărârii adoptate.

În motivarea soluției adoptate Colegiul penal atestă că, la 21.11.2022 procurorul a expediat cauza penală de învinuire a lui Mitrofan Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, în ordinea prevăzută de art. 297 din Codul de procedură penală, la Judecătoria Soroca sediul Central, spre examinare în fond conform competentei teritoriale.

Prin încheierea judecătorului Ghenadie Purici din 23.11.2022, cauza respectivă a fost pusă pe rol fiind stabilită ședința preliminară pentru data de 02.12.2022, ora 14:00, cu dispunerea citării părților.

În cadrul ședinței de judecată din 02.12.2022 inculpatul Mitrofan Constantin nu s-a prezentat, din care motive prin încheierea din aceiași dată s-a dispus aducerea silită a inculpatului pentru ședința din 13.12.2022.

La ședința de judecată din 13.12.2022 inculpatul Mitrofan Constantin din nou nu s-a prezentat, iar din conținutul raportului colaboratorului de poliție din cadrul IP Soroca din 13.12.2022 se constată imposibilitatea executării aducerii forțate din motiv că inculpatul își are doar domiciliul pe teritoriul sat. *****, însă de facto nu locuiește pe teritoriul satului, iar locul aflării lui nu este cunoscut.

În cadrul aceiași ședințe, procurorul a solicitat anunțarea în căutare a inculpatului Mitrofan Constantin, din motiv că din informația ”ACCES” s-a stabilit că acesta a părăsit la 30.11.2022 hotarele RM, iar prin încheiere protocolară demersul acuzatorului de stat a fost respins ca fiind prematur, ședința fiind amânată pentru data de 22.12.2022 ora 08:30.

La data și ora indicată, inculpatul Mitrofan Constantin din nou nu s-a prezentat în fața instanței, din care motiv prin încheierea din 22.12.2022 a fost anunțat în căutare *(f.d.163, vol.I).*

Din informația șefului IP Soroca nr. 34/48-604 din 18.01.2023 se constată că la 18.01.2023 în privința lui Mitrofan Constantin a fost pornit dosarul de căutare nr. 2023320010, fiind întreprinse măsurii de stabilire a persoanei date *(f.d.166, vol.I).*

Astfel, ca urmare a parvenirii informației menționate supra, prin încheierea protocolară cuprinsă în procesul-verbal al ședinței de judecată din 27.01.2023 în temeiul art. 321 Cod de procedură penală, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatului Mitrofan Constantin, reținând că acesta se eschivează de instanță.

Contrar celor stabilite de prima instanță, Colegiul penal reține că instanța în mod eronat a dispus citarea inculpatului Mitrofan Constantin la Centrul Multifuncțional ,,Baștina" a Serviciului Social gestionat și coordonat de către Asociația Obștească ,,Concordia Proiecte Sociale", amplasat în sat. Cosăuți r-nul Soroca, precum și a reprezentantului legal al inculpatului Napercovschii Irina, fără a ține cont de faptul că prin Dispoziția Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Soroca nr. 77 din 25.11.2022 inculpatul Mitrofan Constantin a fost plasat în serviciul tutelă/curatelă în familia extinsă, la fratele Mitrofan Pintilie până la atingerea vârstei majoratului, fiind numit în calitate de tutore cet. Mitrofan Pintilie domiciliat în sat. Iorjnița com.Cosăuți *(f.d.154, vol.I).*

În atare circumstanțe, instanța urma să dispună întreprinderea măsurilor de citate a inculpatului Mitrofan Constantin pe adresa de domiciliu a tutorelui/fratelui Mitrofan Pintilie, inclusiv citarea și recunoașterea acestuia în calitate de reprezentant legal al inculpatului minor.

În acest context Colegiul statuează că potrivit art. 319 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei poate avea loc numai dacă părțile sunt legal citate şi procedura de citare este îndeplinită. Ne înfățișarea părții în instanța de judecată nu împiedică examinarea cauzei dacă în instanță s-a prezentat avocatul ales sau avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat, care a luat legătura cu partea reprezentată.

Potrivit art. 321 alin. (1) Cod de procedură penală *(în redacția legii în vigoare la data judecării cauzei),* judecarea cauzei în primă instanță şi în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepţia cazurilor prevăzute de prezentul articol.

La aliniatul (2) al articolului citat sunt prevăzute excepțiile în care judecarea cauzei poate avea loc în lipsa inculpatului, și anume:

1) când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanţă;

2) când inculpatul, aflat în detenţie, refuză să fie adus în instanţă pentru judecarea cauzei şi refuzul lui este confirmat şi de apărătorul lui sau de administraţia locului de detenţie a acestuia;

3) când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa, dacă instanţa constată existenţa circumstanţelor excepţionale şi a motivelor obiective care justifică absenţa inculpatului la şedinţă, în acest sens, inculpatul declarând solemn într-o şedinţă precedentă sau prezentând un înscris contrasemnat de apărătorul său prin care îşi manifestă dorinţa bazată pe o alegere în cunoştinţă de cauză de a renunţa în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în faţa instanţei, iar renunțarea nu contravine unui interes public mai important;

4) finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului în condițiile art.291[1].

Potrivit art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală, instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute la alin.(2) pct.1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire şi în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată se ascunde de la judecată şi, **în urma măsurilor de căutare, a fost imposibilă obținerea manifestării voinței inculpatului de a se prezenta în instanță**.

La fel, CtEDO a menționat ca statele au obligația de a depune diligențe rezonabile pentru a verifica, în cazul absentei inculpatului, motivul neprezentării lui în fața magistraților, existând o

violare a art. 6 și atunci când statele l-au judecat pe inculpat în contumacie, crezând ca acesta a fugit, fără a verifica veridicitatea ipotezei date *(Hotărârea CtEDO în cauza Medenica vs. Elvetia, din 14 martie 2001, par. 53-58).*

Totodată, Colegiul ține să menționeze, că asupra respectării dispozițiilor privind citarea legală a participanților la proces, a fost de mai multe ori atenționată RM în hotărârile CEDO, astfel, că în cauza *Russu vs. Moldova din 13.11.2008* Curtea a insistat asupra „corectitudinii practicii instanțelor naționale, potrivit căreia, faptul expedierii unei scrisori din instanță nu se consideră o probă suficientă ce confirmă înștiințarea persoanei, solicitându-se în acest sens o dovadă a livrării".

Astfel, având în vedere prevederile legale citate Colegiul penal atestă că, prima instanță în mod pripit, incert și nemotivat, în lipsa unei citării legale preventive a inculpatului, precum și în lipsa unor acțiunii concrete de căutare a acestuia, a ajuns la concluzia că Mitrofan Constantin se eschivează de a se prezenta în ședințele de judecată, dispunând examinarea cauzei penale în fond în lipsa inculpatului, **fără ca acuzarea să prezinte probe verosimile că inculpatul a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de apărare în fața instanței,** or, la materialele dosarului lipesc probe ce ar confirma informarea inculpatului Mitrofan Constantin despre expedierea cauzei penale în instanță, precum și ce ar confirma informarea acestuia despre examinarea cauzei în instanța de judecată.

În acest context Colegiul ține să menționeze că, jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului conturează extrem de elocvent dimensiunile reale ale dreptului la apărare și obligațiile organelor judiciare în asigurarea unei efective realizări a acestui drept, așa încât instanța de judecată are obligația să înlăture orice manifestare de superficialitate și formalism în ceea ce privește respectarea dreptului la apărare.

Totodată Curtea Europeană a enunțat că, procedurile vor fi nule dacă regulile privind participarea, asistarea și reprezentarea acuzatului nu au fost respectate. Neîndeplinirea obligației de citare și absența avocatului acuzatului constituie motive de nulitate absolută, pe care instanța trebuie să le ia în considerare din oficiu *(a se vedea hotărârea CtEDO Coloza vs Italia, § 24).*

Colegiul penal reamintește că, dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenție include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective *(hotărârea CtEDO Artico vs Italia, din 13 mai 1980, § 33),* acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate", adică în mod corect examinate de către instanța sesizată.

Altfel spus, art. 6 CtEDO implică mai ales în sarcina „instanței" obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia pertinența *(hotărârile CtEDO Perez vs Franța § 80 și Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, § 59).*

Prin urmare, Colegiul notează că instanța de fond nu a asigurat în deplină măsură desfășurarea unui proces echitabil în cauza penală în privința lui Mitrofan Constantin, hotărârea fiind adoptată cu încălcarea art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede dreptul la un proces echitabil, conform căruia orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care v-a hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

În cauza *Ziliberberg c. Moldovei (hotărârea din 01.02.2005)* CEDO a reiterat că, articolul 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include *inter alia* nu doar dreptul de a fi prezent, dar şi de a asculta şi a urmări procesul. Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii şi poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) şi (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 - „să se apere el însuși", „să întrebe sau să solicite audierea martorilor" şi „să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere" *(a se vedea Colozza v. Italy, hotărâre din 12 februarie 1985, Seria A nr. 89, § 27)*. Este dificil de a vedea în această cauză cum reclamantul ar fi putut să-şi exercite aceste drepturi fără a fi prezent la ședința de judecată.

Nerespectarea de către instanțele naționale a „citării legale" și-a găsit reflectare într-un șir de cauze examinate de Curte, și anume: *Guţu (hotărârea din 07.06.2007; Russu (hotărârea din 13.11.2008), Maşaiev (hotărârea din 12.05.2009),* în care s-a reținut că în lipsa unei citări legale, partea la proces absentă la ședința de judecată este pusă într-un dezavantaj față de partea opusă, astfel încât se creează un dezechilibru dinte părți. Respectiv, soluționând cauza în absența inculpatului, citarea legală a căruia nu se confirmă prin materialele anexate, instanța nu a respectat principiul „egalității armelor în proces", verificând doar aspectele faptice prezentate prin probele administrate de către acuzatorul de stat.

Totodată Colegiul penal ține să menționeze că, asupra respectării dispozițiilor privind citarea legală a participanților la proces a fost de mai multe ori atenționată Republica Moldova în hotărârile CEDO, astfel, în cauza *Russu vs. Moldova din 13.11.2008* Curtea a insistat asupra „corectitudinii practicii instanțelor naționale, potrivit căreia faptul expedierii unei scrisori din instanță nu se consideră o probă suficientă ce confirmă înștiințarea persoanei, solicitându-se în acest sens o dovadă a livrării".

Dat fiind faptul că prima instanță, fără a avea vreun temei legal din cele prevăzute de art.321 alin. (2) Cod de procedură penală, a purces la judecarea fondului cauzei în lipsa inculpatului, deși instanța avea obligația de a asigura prezența acestuia la judecarea cauzei, și cu încălcarea procedurii de citare legală a dispus judecarea cauzei în lipsa inculpatului, prin ce a admis o eroare gravă de drept ce nu poate fi reparată de instanța de apel, impunându-se astfel casarea sentinței şi remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să țină cont de erorile care au servit drept temei pentru casarea sentinței atacate, să rejudece cauza potrivit procedurii stabilite pentru prima instanță, să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru citarea legală a inculpatului în ședința de judecată, să cerceteze cauza sub toate aspectele în conformitate cu prevederile legii, adoptând o hotărâre legală şi motivată.

În conformitate cu prevederile de art. 415 alin. (1) pct. 3), art. art. 416-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul procurorului în Procuratura raionului Soroca Tatiana Andronic, apelul avocatului Alexandr Olșanski în interesele inculpatului Mitrofan Constantin și apelul avocatului Igor Grosu interesele părții vătămate Ardovan Marius, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Soroca sediul Central din 17 februarie 2023, în cauza penală privind condamnarea lui Mitrofan Constantin se admit, inclusiv din alte motive decât cele invocate, casează sentința și dispune rejudecarea cauzei, cu transmiterea acesteia în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele de şedinţă, judecătorul: **Ion Talpa**
Judecătorii: **Oxana Mironov**
Ecaterina Arseni